

A TANÁCS VÉLEMÉNYE**(2005. január 18.)****a Cseh Köztársaság aktualizált, 2004—2007-re szóló konvergenciaprogramjáról**

(2005/C 79/02)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének, valamint a gazdaságpolitikák felügyeletének és összehangolásának megerősítéséről szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 9. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel a Bizottság ajánlására,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

ELFOGADTA EZT A VÉLEMÉNYT:

A Tanács 2005. január 18-án megvizsgálta a Cseh Köztársaság 2004—2007-re szóló aktualizált konvergenciaprogramját. A program nagy általánosságban megfelel a stabilitási és konvergenciaprogramok tartalmi és formai előírásokat tartalmazó magatartási kódex adatszolgáltatásra vonatkozó követelményeinek. A kiadási és bevételi arányok – az aktualizált program benyújtása után történt adatmódosítások ellenére – nem felelnek meg teljes mértékben az ESA95 statisztikai szabványoknak. Következésképpen a Cseh Köztársaság felkérést kap, hogy teljes egészében feleljen meg az adatokra vonatkozó követelményeknek.

A program a makrogazdasági és költségvetési terveket illetően több forgatókönyvet is tartalmaz: egy „alap-”, egy „optimista” és egy „pesszimista” forgatókönyvet. A költségvetési előrejelzések értékelése szempontjából az „alap” forgatókönyv számít referencia-forgatókönyvnek, mivel valószínűnek mutatózó feltevéseket tükröz. E forgatókönyv szerint a reál GDP növekedés 2004-ben 3,8 % lesz, 2005-ben várhatóan 3,6 %, majd 2007-ben némiképp felgyorsul és eléri a 3,8 %-ot. A program inflációra vonatkozó előrejelzései valószínűnek tűnnek.

A Tanács 2004. július 5-én megállapította, hogy a költségvetési hiány a Cseh Köztársaságban túlzott mértékű, és azt ajánlotta, hogy azt 2008-ig korrigálni kell.

A program célkitűzése, hogy a 2004-ben a GDP 5,2 %-át kitevő hiányt (beleértve a GDP körülbelül 1,2 %-át kitevő egyszeri kiadásokat) – a Tanács a 104. cikk (7) bekezdése értelmében tett ajánlásának megfelelően – 2008-ra a GDP 3 %-ában megállapított referenciaérték alá csökkentsék. A 2005–2007-re vonatkozó, hiánnyal kapcsolatos célkitűzések a 2004. májusi konvergenciaprogramhoz képest nem változtak, bár a GDP-növekedést a felülvizsgálat magasabb értékekre módosította, és a 2004-re vonatkozó költségvetési végeredmény (eltekintve az egyszeri intézkedésektől) is kedvezőbb a vártnál. A program célkitűzése továbbá, hogy 2004—2007 között az államháztartási hiányt 1,9 százalékponttal, az elsődleges hiányt pedig 2,3 százalékponttal csökkentse. Az igazítást fokozatosan tervezik megvalósítani, évente a GDP körülbelül 0,5 %-ával csökkentve a hiányt, kivéve 2006-ban, amikor a GDP csaknem 1 %-ával történne a csökkentés. A tervek szerint a bevételek, csakúgy mint a kiadások (a GDP százalékában kifejezett viszonylatban) a program időtartama alatt csökkenni fognak; az állami befektetés lesz az egyetlen kiadási tétel, mely előreláthatólag növekedni fog: a GDP 4,2 %-áról (2003) a GDP 4,6 %-ára (2007), vagyis az EU átlagot (a GDP 2,4 %-a) jelentősen meghaladó hányadot képvisel majd.

A programban a költségvetési előrejelzésekre vonatkozó kockázatok többnyire kiegyensúlyozottak. Egyrészt a makrogazdasági forgatókönyv azt sugallja, hogy a bevételek a vártnál magasabbak, a kiadások pedig a költségvetésben előirányozottnál alacsonyabbak is lehetnek. Emellett, a költségvetési célkitűzéseket fenyegető, az állami garanciákkal és az adósságvállalással kapcsolatos további kockázatok is előreláthatólag korlátozott mértékben jelentkeznek. Másfelől – főként a közfogyasztás területén felmerülő – kiadások jelentős csökkentését kell végrehajtani, hogy 2006–2007-ben ne haladják meg a rájuk vonatkozó felső határértéket. A kiadások felső határértékeinek betartása azonban kérdéses a 2006 júniusára kiírt soron következő parlamenti választások előtt. A kockázatfelmérést tekintetbe véve úgy tűnik, a program költségvetési irányvonalai elégségesek ahhoz, hogy a programban tervezett hiánycsökkentést 2008-ra a GDP 3 %-a alatti szint elérésével megvalósítsák.

(¹) HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

Az adóssághányad a becslések szerint 2004-ben a GDP 38,6 %-a volt, ami jóval a Szerződésben előírányzott referenciaérték (a GDP 60 %-a) alatt van. A program szerint az adóssághányad 1,4 %-kal emelkedik a programidőszak alatt.

Komoly kockázati tényezőt jelent a Cseh Köztársaság számára az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságára nézve az előregedő népességhez kötődő, az előrejelzés szerint rendkívül nagymértékű költségvetési teher. A programban bemutatott költségvetési konszolidációs stratégiát olyan további reformokkal szükséges kiegészíteni, melyek csökkentik az egészségügyi és nyugdíjkiadások előrejelzések szerinti emelkedésével összefüggő fenntarthatósági kockázatát.

Az aktualizált programban vázolt gazdaságpolitikák az államháztartást illetően részben megegyeznek a kifejezetten az országra vonatkozó átfogó gazdaságpolitikák irányelveivel. A program követi egyrészt a Tanács által ajánlott folyamat vonalát, mely az államháztartási hiány – a középtávon megállapított, jogilag kötelező erejű felső határértékeket szem előtt tartó – csökkentésére vonatkozik. Másrészt a központi költségvetési bértömeg a májusi konvergenciaprogramban előírányzott csökkentésének végrehajtása nehézségekbe ütközik, továbbá a regionális hatóságok és az önkormányzatok hiánynövekedésének és eladósodásának megfékezését célzó intézkedések elégtelennek bizonyulhatnak. Ezenfelül a program nem tartalmaz arra irányuló konkrét intézkedéseket, hogy az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát – főként az egészségügyi és nyugdíjreformok végrehajtása révén – megőrizze.

A fenti értékelés és a Tanács a 104. cikk (7) bekezdése értelmében tett ajánlása fényében a Cseh Köztársaságot felkérték, hogy a költségvetésbe bevezetett bevételeket meghaladó összegeket fordítsa a hiány csökkentésére, és hogy szigorúan tartsa be a kiadások középtávra vonatkozóan megállapított, 2006-tól jogilag kötelező érvényű felső határértékeit. Továbbá felkérték a Cseh Köztársaságot, hogy az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságának érdekében gyorsítsa fel a nyugdíjreformmal kapcsolatos intézkedéseit, és kezdje meg az egészségügyi rendszer reformját.

A legfontosabb makrogazdasági és költségvetési előrejelzések összehasonlítása

		2004	2005	2006	2007
Reál GDP (változás %-ban)	CP 2004. december	3,8	3,6	3,7	3,8
	COM 2004. ősz	3,8	3,8	4,0	n.a.
	CP 2004. május	2,8	3,1	3,3	3,5
HICP-infláció (%)	CP 2004. december	2,7	3,2	2,6	2,2
	COM 2004. ősz	2,8	3,1	2,9	n.a.
	CP 2004. május	2,8	2,6	2,2	2,2
Államháztartási egyenleg (a GDP %-ában)	CP 2004. december	- 5,2	- 4,7	- 3,8	- 3,3
	COM 2004. ősz	- 4,8 ⁽¹⁾	- 4,7	- 4,3	n.a.
	CP 2004. május	- 5,3	- 4,7	- 3,8	- 3,3
Elsődleges egyenleg (a GDP %-ában)	CP 2004. december	- 4,0	- 3,3	- 2,3	- 1,7
	COM 2004. ősz	- 3,6 ⁽¹⁾	- 3,3	- 2,9	n.a.
	CP 2004. május	- 4,1	- 3,4	- 2,4	- 1,7
Bruttó államadósság (a GDP %-ában)	CP 2004. december	38,6	38,3	39,2	40,0
	COM. 2004. ősz	37,8 ⁽¹⁾	39,4	40,6	n.a.
	CP 2004. május	38,4	39,7	41,0	41,7

(¹) A Bizottság szolgálatainak 2004-re szóló előrejelzése nem tartalmazza a GDP 0,8 %-át kitevő imputált állami garanciát.

Forrás:

Konvergenciaprogram (CP); a Bizottság szolgálatainak gazdasági előrejelzése (COM).